

Toelichting LIO-bekwaamheidsgesprek voor (opleidings)examinatoren

Dit document is bedoeld om de opleidingsexaminatoren te informeren over de achtergronden van het LIO-bekwaamheidsgesprek. Ingegaan wordt op de volgende onderwerpen:

1. Eisen aan de student met oog op deelname aan LIO-bekwaamheidsgesprek.
2. Opbouw en gebruik van het beoordelingsformulier LIO-bekwaamheidsgesprek
3. De beoordelingsprocedure bij het LIO-bekwaamheidsgesprek

1. Eisen aan de student met oog op deelname aan LIO-bekwaamheidsgesprek

De volgende informatie is voor de studenten opgenomen in de studiewijzers 3.1 en 3.2 (VT) en 2.3 en 2.4 (DT).

Het LIO-bekwaamheidsgesprek

Aan het eind van blok 3.2 (of later) heb je een LIO-bekwaamheidsgesprek van 45 minuten met een examinerator. Deze examinerator is dit cursusjaar niet betrokken (geweest) bij jouw begeleiding in de praktijk of op de opleiding. PPO 3.2 geldt als *'LIO-bekwaamheidsproef'*, d.w.z. als het LIO-bekwaamheidsgesprek 3.2 is beoordeeld met een voldoende, dan achten wij jou 'LIO-bekwaam' en heb je toegang tot de LIO-stage en de afstudeerfase. Voor het LIO-bekwaamheidsgesprek gelden twee zogenaamde 'ingangseisen', één op het gebied van je studievoortgang en één op het gebied van het functioneren in de onderwijspraktijk. Deze eisen zijn:

VOLTIJD:	DEELTIJD:
<ul style="list-style-type: none">• Propedeuse is behaald.• In de hoofdfase zijn 75 studiepunten behaald (studiepunten minor tellen niet mee).• Voldoende stagebeoordelingen voor blok 3.1 en blok 3.2.	<ul style="list-style-type: none">• Propedeuse is behaald.• Voldoende stagebeoordelingen voor blok 2.1, 2.2 en 2.3• Voldoende beoordeling voor PPO 2.2

Daarnaast tref je een aantal voorbereidingen. Deze houden het volgende in:

Je actualiseert je portfolio door de volgende documenten op te nemen:

- Een recent overzicht van je studieresultaten in SIS.
- Alle voldoende stagebeoordelingen
- De voldoende beroeps-, vak- en profileringsopdrachten (inclusief beoordelingsformulieren).
- Schriftelijke voorbereiding voor het functioneringsgesprek:
 - a. een **zelfevaluatie** over je eigen professionele ontwikkeling op de competentiematrix *'Leren lesgeven in de grote stad (Amsterdam)'*.
 - b. een beschrijving van een **casus**.
 - c. een paper met je **visie** op onderwijs en op het beroep leerkracht basisonderwijs.

In de *zelfevaluatie* kijk je als het ware op metaniveau naar (het geheel van) je eigen ontwikkeling, bij de *casus* doe je dat op microniveau en zoom je in op jouw handelen als leerkracht in een concrete praktijksituatie. In je *visiestuk* beschrijf je ten slotte door welke ideeën je je laat leiden en waar je naar toe wilt.

In het gesprek naar aanleiding van je zelfevaluatie, je casusbeschrijving en je visiestuk laat je zien dat je beschikt over hbo denk- en reflectievaardigheden, dat je theorie en praktijk (en vice versa) kunt verbinden, dat je transfer weet te maken en dat je dit weet te verwoorden in een professioneel gesprek.

Verderop vind je nadere aanwijzingen voor het schrijven van een zelfevaluatie, een casus en een paper over je visie. Tijdens de momenten van PPO besteden we aandacht aan al deze aspecten.

Vorbereiding LIO-bekwaamheidsgesprek

De toetsing vindt plaats in het LIO-bekwaamheidsgesprek dat je voert met de examinator. De examinator geeft aan het eind van het gesprek een beoordeling op basis van het beoordelingsformulier (zie voor de precieze criteria het beoordelingsformulier in de bijlage van deze studiewijzer).

Een schriftelijke, inhoudelijke voorbereiding is een voorwaarde om het LIO-bekwaamheidsgesprek te mogen voeren. Het doel van het schriftelijke deel is onder meer om je vooraf je eigen gedachten te laten ordenen en om je je bewust te laten worden van je eigen ontwikkeling en je eigen visie. In de volgende paragraaf vind je aanwijzingen voor de schriftelijke voorbereiding.

In het LIO-bekwaamheidsgesprek komen drie onderdelen aan de orde, namelijk de zelfevaluatie, de casus en je visie. Per onderdeel ligt de focus op bepaalde aspecten:

- In het gesprek over de *zelfevaluatie* staat je eigen ontwikkeling centraal. Je legt verbanden tussen dat wat je concreet dóet in de praktijk met aspecten zoals die zijn beschreven in de competentiematrix. Je gebruikt daarbij de professionele termen van de competentiematrix. Je maakt daarmee zichtbaar dat je op metaniveau over je eigen ontwikkeling kunt spreken in de termen van de competentiematrix en je geeft concrete voorbeelden uit je stagepraktijk.
- In het gesprek naar aanleiding van de *casus* staat jouw handelen in de praktijk centraal. Je maakt voor de examinator zichtbaar dat je kunt verantwoorden wat je in de stagepraktijk hebt gedaan, welke keuzes je hebt gemaakt, waaróm, wat de gevolg daarvan waren en of je transfer kunt maken naar andere praktijksituaties.
- In het gesprek n.a.v. je *visie* gaat het erom dat je aan de examinator duidelijk weet te maken vanuit welke visie je momenteel werkt, waarop die is gebaseerd en wat dat betekent voor jouw dagelijkse onderwijspraktijk. In dit deel van het gesprek ligt het accent op verbinding theorie en praktijk en de verantwoording van het praktisch handelen vanuit de theorie.

Aanwijzingen schriftelijke voorbereiding zelfevaluatie, casus en visie

Hieronder volgen een aantal aanwijzingen t.a.v. de schriftelijke voorbereiding van de onderdelen *zelfevaluatie, casus en visie*:

a. Zelfevaluatie:

- In de zelfevaluatie beschrijf je wat je de *afgelopen perioden* hebt geleerd en hoe je dat hebt geleerd.
- Vervolgens beschrijf je waar je *momenteel* in je ontwikkeling tot leerkracht basisonderwijs staat op de competentiematrix. Wat zijn nu jouw leerdoelen?
- Je doet dit aan de hand van de indeling in de zeven competentiegebieden. Je onderbouwt je uitspraken steeds met concrete voorbeelden.
- Als bijlage bij de zelfevaluatie voeg je de competentiematrix *Leren lesgeven in de grote stad (Amsterdam)* toe met daarin gearceerd (met de digitale arceerstift) (deel)aspecten van competenties waarvan je desgevraagd in het functioneringsgesprek concrete voorbeelden uit je eigen stagepraktijk kunt geven.
- Je evaluatie begint met je gegevens en een inleiding.
- De zelfevaluatie bevat maximaal 2500 woorden (exclusief de bijlage).

b. Casus:

- Je beschrijft een waar gebeurde (authentieke) onderwijssituatie. Je laat hierin zien dat je beschikt over een aantal (deel)competenties van de competentiematrix op het niveau '*in ontwikkeling*'.
- De situatie die je beschrijft heb je als leerkracht echt meegemaakt en kan dienen als 'goed voorbeeld' van jouw professionele handelen. Een goed voorbeeld hoeft niet per se een voorbeeld te zijn van een situatie waarin alles helemaal goed gaat. Het zijn voorbeelden van situaties waarin professioneel gehandeld wordt, maar waarvan ook te leren valt.
- In de casus – de beschrijving van de authentieke situatie - komen (elementen uit) ten minste drie verschillende competentiegebieden van de competentiematrix aan bod.

Voorbeeld 1:

Een instructie (uit de volgende competenties kunnen aspecten zichtbaar zijn: interpersoonlijk, pedagogisch en didactisch).

Voorbeeld 2:

Circuitles (uit de volgende competenties kunnen aspecten zichtbaar zijn: pedagogisch, didactisch en organisatorisch).

Je geeft in je casus aan welke (deel)aspecten van de competenties zichtbaar zijn.

- Je bouwt je beschrijving aan de hand van de vijf stappen van de START-methodiek, d.w.z.
 1. **Situatie**
 2. **Taak**
 3. **Actie**
 4. **Resultaat**
 5. **Transfer**
- In de casusbeschrijving (max. 2000 woorden) en in het gesprek naar aanleiding van de casus is voor de examinerator zichtbaar dat je over je eigen ontwikkeling kunt spreken in de termen van de competentiematrix. Je toont daarmee hogere denk- en reflectievaardigheden.

c. Visie op onderwijs:

Vanaf het begin van je opleiding tot leerkracht basisonderwijs ben je tegelijk – bewust of onbewust – bezig een eigen visie te ontwikkelen op het onderwijs en op het beroep van leerkracht. Je visie wordt gevormd en gevoed door ervaringen, ideeën, overtuigingen en idealen die jouw handelen als leerkracht bepalen. Die visie

is nooit statisch; gedurende de opleiding, maar ook als je eenmaal leerkracht bent, doe je steeds nieuwe ervaringen op, vergroot je jouw kennis en verwerf je nieuwe inzichten. Daardoor verbreedt en verdiept zich jouw visie en groeit zij uit tot een samenhangend, consistent en persoonlijk geheel.

Wij vragen jou om in een *paper* je visie voor jezelf helder te maken en naar anderen te verwoorden. Praktijkervaringen, uitwisseling met medestudenten en docenten, bekende onderwijsvisies (bv. OGO, Dalton, Montessori) en theoretische concepten of modellen kunnen je helpen je eigen onderwijsvisie te verduidelijken en te onderbouwen.

Als houvast bij het schrijven van een visiestuk kun je eigen aandachtspunten kiezen maar ook gebruik maken van een van de in de opleiding gehanteerde *modellen*, bijvoorbeeld:

- de competentiegebieden op de competentiematrix (interpersoonlijk, pedagogisch, vakinhoudelijk en didactisch, organisatorisch, samenwerkend met collega's, ouders enz. en werkend aan je eigen professionaliteit).
- de verschillende beroepsrollen van de leerkracht (pedagoog, didacticus, organisator, collega, teamlid, contact met derden, professional).
- de invalshoeken leerling, leerkracht, leeromgeving, leerstof, contact met derden (ouders, collega's).

Je kunt ook gebruik maken van een aantal van de volgende *vragen*:

- Wat is mijn missie, wat drijft mij, waar doe ik het voor?
- Hoe draagt mijn persoonlijke ontwikkeling hiertoe bij?
- Welke overtuigingen zijn bepalend voor mijn leraarschap?
- Welke bekwaamheden vind ik hierbij heel belangrijk?
- Welke normen en waarden vind ik belangrijk?
- Van welk wereldbeeld ga ik hierbij uit?
- Hoe kijk ik naar kinderen?
- Wat zijn mijn pedagogische uitgangspunten?
- Hoe zie ik mijn rol als opvoeder?
- Wat zie ik daarbij als mijn opvoedkundige taken?
- Wat zijn daarvan de consequenties voor mijn handelen ten aanzien van individuele leerlingen?
- Wat zijn daarvan de consequenties voor mijn handelen ten aanzien van het sociaalpedagogisch klimaat in mijn klas?
- Hoe zie ik mijzelf in mijn rol van didacticus?
- Wat is mijn leiderschapstijl en hoe draag ik die uit?
- Welke onderwijsconcepten spreken mij aan en waarom?
- Welke didactische werkvormen vind ik belangrijk?
- Hoe wil ik omgaan met verschillen tussen leerlingen?
- Welke vak- en vormingsgebieden vind ik belangrijk en/of spreken mij aan?
- Hoe belangrijk vind ik mijn vakinhoudelijke kennis?
- Welke prioriteiten wil ik stellen?
- Wat vind ik een ideale leeromgeving?
- Wat is voor mij van belang voor de inrichting en uitrusting van de klas?
- Hoe zie ik mezelf in mijn rol als teamlid?
- Wat zijn voor mij de kenmerken van een constructieve samenwerking met collega's?
- Wat vind ik inhoudelijk van belang ten aanzien van contacten met ouders en met anderen?
- Hoe zie ik mijn rol als leerkracht in een grote stad?
- Hoe zie ik mijn rol als leerkracht in een multiculturele samenleving?

Ga bij de behandeling van bovenstaande vragen ook in op de vraag *waarom* je jouw rol zo ziet, waarom je een bepaalde keuze maakt of een bepaalde overtuiging of voorkeur hebt. Onderbouw je antwoorden met voorbeelden uit de praktijk, met argumenten en met theorie.

Als je alle voor jou belangrijke elementen van jouw onderwijsvisie hebt beschreven, vormt dit een samenhangend en consistent geheel, dat alleen door jou kan zijn geschreven.

De beschrijving van je visie bevat maximaal 2000 woorden.

Bovengenoemde stukken (zelfevaluatie, casus, visie en de competentiematrix in de bijlage) lever je aan in **één einddocument**. Dit einddocument lever je uiterlijk een week voorafgaand aan het LIO-bekwaamheidsgesprek via de mail aan bij de examinerator. Tegelijkertijd stel je je *geactualiseerde digitaal portfolio* open voor de examinerator. Zorg voor een goede index in je portfolio en (werkende) links, ook naar andere relevante documenten. Relevante documenten zijn:

- een actueel overzicht van studieresultaten in SIS;
- alle voldoende stagebeoordelingen;
- alle voldoende beroeps- en vakopdrachten, inclusief de beoordelingen.

2. Opbouw en gebruik van het beoordelingsformulier

De student wordt beoordeeld aan de hand van het *Beoordelingsformulier LIO-bekwaamheidsgesprek* (PPO 3.2 VT / PPO 2.4 DT). Dit formulier is als apart document beschikbaar via MijnHvA. Hieronder volgt een toelichting bij de onderdelen van het beoordelingsformulier.

- Op het beoordelingsformulier staat bij A een aantal voorwaardelijke onderdelen vermeld. Door de kerndocent is gecheckt of de student hieraan voldoet voordat de aanvraag voor het LIO-bekwaamheidsgesprek in behandeling is genomen.
- Op het beoordelingsformulier (B) staan verticaal de drie criteria:
 1. De student duidt de eigen ontwikkeling tot leerkracht basisonderwijs aan de hand van de competentiematrix 'Leren lesgeven in de grote stad (Amsterdam).
 2. De student analyseert een casus uit de eigen onderwijspraktijk volgens de STAR(T)-methodiek¹
 3. De student kan zijn eigen visie op onderwijs aan het jongere/oudere kind verwoorden naar anderen en onderbouwen met theorie.
- Horizontaal (eveneens bij B) staan de beoordelingscategorieën:
 - Onvoldoende (0 punten)
 - Net niet voldoende (1-2 punten)

¹ De student geeft aan wat in een bepaalde *situatie* de *taak* was, welke *actie* hij heeft ondernomen, wat het *resultaat* daarvan was en op welke wijze deze aanpak wel of niet in een andere situatie toegepast zou kunnen worden en *waaróm* (*transfer*).

- Voldoende (3-4 punten)
- Goed (5-6 punten)

Alleen in de categorie 'voldoende' zijn de indicatoren expliciet vermeld. De basiseisen zijn in die kolom helder en duidelijk omschreven. De student moet hieraan voldoen. Bij de overige categorieën is er geen omschrijving van criteria opgenomen. Hier is bewust voor gekozen: enerzijds omdat 'onvoldoende' en 'net niet voldoende' eenvoudig af te leiden zijn uit de categorie 'voldoende'. Anderzijds geeft dit meer mogelijkheden om bij de categorie 'goed' de authenticiteit van de student te waarderen. Immers, de student kan op geheel eigen wijze bij een of meerdere beoordelingscriteria zijn professionaliteit overtuigend laten zien. Van de examinatoren wordt verwacht dat zij bij de beoordeling hun oordeel onderbouwen door in de lege vakjes te concretiseren / expliciteren waarop hun oordeel is gebaseerd.

- Bij onderdeel C van het beoordelingsformulier is een beoordelingstabel opgenomen. Het aantal punten leidt automatisch tot het eindcijfer.
- Bij D is ruimte opgenomen voor een inhoudelijke toelichting bij de beoordeling.
- Ten slotte wordt het formulier ondertekend door de examinator.

3. De beoordelingsprocedure

De beoordelingsprocedure bij het LIO-bekwaamheidsgesprek is als volgt:

1. De examinator bestudeert het *einddocument*² van de student met *zelfevaluatie, casus en visie* en de *competentiematrix* in de bijlage. Hij kijkt daarnaast ook in het portfolio van de student om een indruk te krijgen van diens studieresultaten, de keuzes die de student heeft gemaakt op het gebied van de profileringen (leeftijd, vak, minor) en de accenten die de student heeft gelegd in stages en/of bij de uitwerking van vak- en beroepsopdrachten (bv. eigen accent in/op bepaalde vakken, specifieke projecten, etc.).
De examinator:
 - noteert – met behulp van het beoordelingsformulier – welke vragen al voldoende worden beantwoord in dit einddocument.
 - noteert over welke aspecten van het beoordelingsformulier hij nog onvoldoende duidelijkheid heeft en/of welke aspecten nog vragen oproepen.
 - noteert **één of twee (max. drie) kernvragen**. Deze vragen zijn de leidraad in het gesprek.
2. Het LIO-bekwaamheidsgesprek wordt gevoerd. De door de examinator geformuleerde kernvragen vormen de rode draad in het gesprek (in de voorbereiding was immers gebleken dat hierover meer duidelijkheid moet komen). De examinator bewaakt het vasthouden van de uitgezette gesprekslijn en houdt in het oog dat de kernvragen worden beantwoord zodat er uiteindelijk een onderbouwd oordeel gevormd kan worden over alle beoordelingscriteria.

² De hoeveelheid pagina's bij de drie onderdelen die in de studiewijzer staan vermeld, zijn een richtlijn, dus *geen* harde eis.

3. De examiner komt tot een oordeel en onderbouwt dit inhoudelijk door de cellen waar nodig in te vullen. Het formulier wordt ingevuld en de punten worden toegekend. Met behulp van de beoordelingstabel wordt het cijfer bepaald, en er wordt een korte toelichting bij de beoordeling geschreven. Ten slotte ondertekent de examiner het formulier.
4. In een kort nagesprek wordt de beoordeling aan de student meegedeeld en toegelicht. Dit gebeurt op zodanige wijze dat de student helder is op basis waarvan de examiner tot het eindoordeel is gekomen zodat hij het cijfer (bij een onvoldoende) kan accepteren.
5. De examiner mailt het einddocument en het ingevulde en ondertekende beoordelingsformulier naar de kerndocent en naar het Toets- en Planningsbureau (s.post@hva.nl). De kerndocent zorgt voor het invoeren van het cijfer in SIS.